

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 20.

Indult Bétsből, Kedden, September 6-dikán, 1831.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsége azt méltóztatott Sept. 2-dikán kiadott kegyelmes végzésében rendelni; hogy a' Cholera feltartóztatására kinevezett középponti Udvari Biztosság, valamint az Alsó Ausztriai, tartománybeli egészség állapotjára ügyelő Biztosság is eloszlattassék, és annak foglalatossága az egyesült Ts. K. Udvari Cancelláriára 's az Alsó Asztriai Kormány-székre bízattassék.

H o l l a n d i a.

August. 17-kén az Antverpiai Fellegvár előtt egy Anglus postahajó kötött ki. Ezen ment hivatalos levél által Admiralis Codrington General Chassét arra inti, hogy azon ladikokat, mellyeket a' Scaldisról elvitetett, küldje vissza.

August. 15-kén estve, a' Hollandusoknak hajósseregei közül Antverpia előtt már csak egynehány vólt. Azon Belga-kereskedő hajók, mellyeket a' Hollandusok elvettek Aug. 16 kán délelőtt 10 órakor adódtak vissza.

A' Courrier de la Sambre írja: A' B autersemi ütközetnél a' Namuri polgárkatonaság között egy Tiszt, a' Királynak magának mutatta meg, hogy azon töltésekben, mellyek nekik osztódtak, golyóbis nintsen. Azt mondják, hogy erre a' Király így szóllott: lehetetlen, és az után nem sokkal azt a' pa-

rantsolatot adta ki, hogy húzzák vissza magokat. St. Trond-ból a' f. h. 17-kén jelentik: hogy az Orániai Hertzeg tegnap Tirlemont-ban General Gerarddal együtt fölöstökömölt.

A' hollandiai Ujságok bizonyítása szerént; a' Belgák már több ízben tetek próbát az Orániai Hertzegnek megölésében. Nevezetesen midőn a' Hertzeg, a' Frantzia General Gerarddal egy kotsiban Tirlemont-on menne keresztül, reálóttek, de szerentsére a' golyóbis sem a' Hertzeget sem a' Generalist nem érte. Ugyan tsak ott, a' város kapujánál egy fegyverben lévő ember, kivont kardal a' kotsihoz ugrik, 's a' Hertzeg felé intézett vágása által gonosz szélját bizonyosan elérte volna, ha a' General Gerard kísérői meg nem fogták volna. Ez az elvetemedett gonosztévő azonnal föbe lövetett.

Ö Királyi Magasságok, az Orániai és Friedrik Hgek Hágába való pompás bemeneteleket Aug. 23 kán tartották. A' Királynénak, Albrecht Burkus- az Orániai- és Fridrik- Hertzeg Aszszonyoknak, — a' kik a' Vitéz Kir. Hertzegeknek elejikke mentek, — társaságokban, nagy harangozás, ágyú durrogások és a' minden felől öszve futott népnek számtalan öröm Éljen kiáltásaik között mentek a' városnak útban eső felékesített útszáin keresztül, a' Királyi Palotához, a' hol Öket a' Király egy áltá-

non az Ő hűséges alattvalóinak jelenlétében atyai karjai közzé szorítva fogadta el. Az ezen alkalmatossággal öröme gerjedt népet nem lehetett megtartóztatni, hogy az Orániai Hertzeg kotsijából a' lovakat kifogván, azt maga ne húzza a' Királyi palotáig. Estve a' város pompásan ki volt világosítva.

A' belga *Moniteur* Aug. 26-kán. A' Londoni Conferentzia 26 dik Juliusban a' Belga Igazgatószekeket felszöllítá, hogy Meghatalmaztakat küldene Londonba, azon Tractatusok felett való tanátskozásra, mellyek a' két Ország közt még fenlévő egyenetlenségnek tökéletesen véget vessenek. E' végre a' Belga Igazgatószekek *Weyer* Urat hatalmazta meg.

A' hollandiai, sőt a' belga Újságok is gúnyolják *Minister Meulenaere* nek azon tselekedetét, melly szerént a' *Monsi* Kereskedő társaságtól tudósítást kívánt arról, hogy miképpen lehetne a' Jáva szigetén a' Belga vitézséggel nyert új birtokokból legtöbb hasznot venni.

N a g y B r i t a n n i a.

Az alsó háznak Aug. 18-kán tartott Ülésében *Lord Strangford* a' Koronázásra nézve azt a' megjegyzést tette: hogy jó volna előre megtudni, valyon a' Király a' hódolást különkülön minden Pairetől kívánja e', vagy pedig, ha azt a' többinek nevében csak egy Pair viszi véghez, azzal megelégszik e', minthogy kivált a' távollakóknak az utazásra idő kívántatik. Említé azt is, hogy azzal a' költség nem sokasodnék, mivel azt ők magok tartoznak tenni. *Gróf Grey* erre azt felelte: hogy a' Király kívánsága szerént a' Pairek a' hódolást éppen úgy tegyék, mint a' III György megkoronázása alkalmával. A' mikor t. i. a' *Téged Isten dítserünk* éneklése alatt a' Hertzegek helyett öszveséggel Hertzeg

Devonshire; a' *Marquis-k* helyett *Marquis Rockingham*; a' *Grófok* helyett, *Gróf Talbot*; a' *Viscount-ok* helyett *Viscount Say és Sele*; a' *Bárók* helyett pedig *Fő Kancellarius Lord Henleg*, hódoltak. Mindenik közzülök a' hódoláskor a' maga koronáját levévén a' Királyét illette és a' Királynak bal, orzáját megtsókolta.

F r a n t z i a O r s z á g.

A' *Tribune* (egy a' Párisi legliberalisabb Újságok közzül) nem elégedvén meg azzal, a' mit a' minap kívánt, hogy t. i. a' Paireknek nem tsak Örökössegek, hanem egész Rendjek töröltessek el, most már egy lépéssel tovább megy, a' midön azt jövendöli: hogy a' Királyi méltóság Örökösségének leromlása elkerülhetetlen és az nem sok idő múlva bekövetkezik. „A' józanabb gondolkozásra jött nép, úgymond, éppen úgy fog elfelejtkezni a' Királyi méltóság örökösségéről, a' mint ma a' Pairekéről többé nem emlékezik. Kevés óltalmazói fognak annak találtatni, és ha megengedjük is azt, hogy a' mostani Király a' dolgok jelen tsendes folyása, semmi változást nem szenvedvén, pályafutását minden háborgatás nélkül elvégzi (a' mit egyéberánt nem hiszünk); bizonyosok vagyunk benne, hogy maga az ő t. i. a' Királynak) (fija elmúlhatatlanul szükséges dolognak fogja tartani a' néphez való folyamodást azon kívánsággal: hogy ő Koronáját örömelebb fogadja el szabad választás által, mint olyan jószágot, melly örökség szerént száll reá.“

Erre a' France Nouvelle (Frantzia Ministeri Újság) a' következő megjegyzést teszi. „A' mi embereink egynehány napok óta igen sokra mentek. Mert már nem tsak azon Igazgató hatal-

mat támadják meg, mellynek lételt polgári-alkotmányunk adott, hanem magának a' Királyi méltóságnak is kétségbe hozzák örököségét. Valójában, miolta némely Ujság levelek a' rágalmazást a' Király Személyére is kiterjesztik, könnyű volt ellátni, a' dolognak ezen kiemenetelét, kevésnek tartván már annak gonosz indulatból származott óltsárolását, hogy azt elremítsék, veszedelmekkel telyes Jövendélésekhez folyamodnak; — társasági alkotmányunknak legerősebb talpkövének akarják megreszkettetni, azal a' reménységgel, hogy majd egyszer az egészet fogják öszve dönteni.

A' Követek Kamarájában, önindításából 30 Tagokból egy Biztosság állott öszve, a' végre, hogy a' Kereskedésnek, Fabrikáknak és Hajókázásnak Interességét vegye tekintetbe. Ezen Biztosság, közrebotsátott hirdetésében tulajdonképpen való szándékát elhalgatván, tsak azt mondja, mivel a' kereskedés és a' művészi szorgalom Frantzia országban nem különbben mint egész Európában is igen rossz lábbon áll, a' Frantzia törvénytevő hatalom pedig ezen rosszson sokat segíthet; óhajtani kell, hogy ennekután a' beszélőszékre olyan emberek is állanának fel, a' kik az Országra nézve valósággal tsak hasznos dolgokról beszéljenek.

Strassburgból Aug. 26-kán. Egy útas azok közzül, kik a' Niederbronn-i gyorszekeren utaztak, míg a' társaság Hagenauban ebédelt, a' nagy számmal öszvesereglett Nép között, néhány a' Vallás ellenére kis könyveket osztogatott ki. Alig érté meg a' sokaság a' könyv foglatját, a' midőn zúgolódva kezdé szidalmazni azt, a' ki őket valóságokról el akarja téríteni. Tsak hamar azután ilyen szavak között: Készebb vagyok meghalni, mint a' Vallásomról lemondani! nekünk más Vallás nem kell!

's a' t. az írás kiosztogatójára rohantak, 's arra a' sárt és követ olly sűrűn hányták, hogy az útasokat, a' felingerlett Népnek dühösségéből tsak a' neki sarkantyúzott lovak futása szabadithatta meg. Nagyon hihető dolog, hogy azon kis könyvetskéek éppen a' félék voltak, a' melyek (a' mint a' Mannheimi Ujság bizonyítja) Strassburg és Kehl között az úton elszórva találtattak, illyen tizim alatt: az 1850 dikban felfedezett új Világ, nyomtattatott Strassburgban Dannbachnál, Helena útszában Nro 7. 28-dik Juliusba egy kotsiból szellyel szóródott; — borítékján é' van: A' ki ezen könyvnek a' nép közzé való jutását megakadályoztatná, az kevés idő múlva meg fog halni. Doctor Gartenhoff ezen könyvetskét a' setétség elűzői, Halicarnassusi Dionysius és Voltaire árnyék lelkeinek ajánlja.

Aug. 23 kán General Lafayette egész familiájával a' Királynál ebédelt. Az Algieri Dey, a' ki magát egészen az Európai szokásokhoz alkalmaztatva, látogató tzeduláira ezt nyomtattatja: Mr. Hussein, ex Dey d' Alger, tiszteletét a' Királynál a' következő napon tette.

A' Követek Kamarájának Aug. 27-ki Ülésében, Perier a' Ministeri Tanács Elölülője, egy hosszú beszéd által, az Igazgató Szék nevében a' Charta 23 dik Tzikkelyének megváltoztatását ajánlotta. Az említett tzikkely eddig így hangzott: „A' Frantzia Ország Hivatalos Nagyjainak (Paireinek) kinevezése, a' Királytól függ. Azoknak száma határozatlan. Az (t. i. a' Király) nekik (a' Paireknek) különbféle rangokat adhat, azokat, a' mint jónak ítéli, vagy úgy teheti, hogy míg élnek tsak addig és tovább nem terjed, vagy úgy, hogy „örökség szerént firól fira megyen.“

Ezen a' Perier ajánlása a' következő változtatást kívánja tételni. „A' Pairek-Kamarája tagjainak kinevezése a' Királytól függ. Azoknak számok meghatározatlan.“ A' Pairei rang csak az élet végződéséig adódik, 's az az örökség jussa szerint tovább nem terjedhető. — Semmi ellenkező rendelkezéseknek itten helye nincs. A' jelenlévő tikkely ezután módosíthatatik; mindazonáltal, valamelly (ú) Törvényhozó hatalomnak aze' végre való tanátskozást ajánlani nem lehet, ha csak az az előtti Törvény tévő hatalom (5 esztendei Kamara) annak ezen tanátskozásra való hatalmat meg nem engedi.“

A' mint a' Courrier Français Aug. 26-kán írja: A' Követeknek azon Gyűlése, melly Ülését Lointiernél tartotta, és szám szerint 112 tagokból állott, a' következő hét Választottságot formálta: az Igazság- és Törvénykiszolgáltatásra; — Isteni tisztelet és közönséges tanításra; — a' Finantziára és adóra; — a' nyilvános munka és a' kereskedeésre; — a' külső dolgokra; — a' háborúra; — és a' Tengeri dolgokra nézve. Ezeken kívül még külön Választottság rendelődött, mind azon ajánlások megvizsgálására, mellyeket az Igazgatóság, a' Pairek méltóságát és valamelly Követet illető fontos kérdésre nézve terjeszt elébe a' Kamarának. Ezen utóljára említett Választottságnak tagjai ezek: Gen. Lafayette, Gen. Lamarque, Odilon-Barrot, Maugin, Merilhou, Taillandier, Comte Dubois-Aymé, de Tracy és Cormenin Urak.

L e n g y e l O r s z á g.

A' Varsói Ujság, General Rozyczkinek, Szydlowiecből Aug. 10-kéről, a' következő tudósítást közli: Tegnap hat óráig tartó ütközet folyt az en

katonáim és az ellenség serege között. Elsőt, melly az ellenségtől öszvelődöttétvén, nagyrészent a' lángok prédájává lett, odahagytam. A' Volhiniai Lovasság, mellyet a' vitéz Rozyczki Obester vezérlett, az ellenségnek egy egész könnyű lovas és gyalog Regimentjétszelyelverte. Az ellenség vesztesége mindössze 200 emberre megy; — a' megsebesítettek közt van Májor Ginet, az 50 foglyok között a' könnyű lovasság Májorja. Miközülünk 12-en elestek, 5-ten megsebesítettek.

Generalissimus Skrzyncki, Bolimovban a' Főhadiszálláson Aug. 10-kén az Igazgatóságoknak azon Küldöttségéhez, melly az ő henye veszteglése okának megvizsgálása végett a' Főhadiszállásra küldődött, a' következő Felszólítást bocsátotta: „Minekutánna, a' Küldöttségnek, eddig vólt magamviseletéről számot adtam, és mind azokat az Okokat, mellyek engemet arra indítottak, hogy az ellenséget meg ne támadjam, előszóval előterjesztettem; hogy önmagamnak és mind a' most élő embereknek, mind a' história ítélettételének, a' mi nagyon szívemen fekszik, eleget tegyek, kötelességem, a' Küldöttségnek egyenesen kimondanom; hogy ha, az én minden személyes tekintetektől ment meggyőződéssem azt parantsolta vólna énnékem, hogy a' haza javáért a' Fő vezérséget tegyem le, azt önként tselekedtem vólna, a' nélkül; hogy Küldöttség után várakoztam vólna. De lelkesmérete azt mondja, hogy míg a' haza szent dolgának tökéletesen vége nem lesz, mint vezér, lelki testi erőmet feláldozván katonáimmal minden veszedelemben egyformán osztazzam. Ezért, csak éppen ezért nem tettem, és magamtól nem is teszem le a' Fővezérséget. — Ugyde én a' legtisztább akarat mellett is hibázhatok. Felszólítom tehát a' Küldöttséget, hogy ha a'

dolognak szoros megvizsgálása után a' haza javára nézve más új fővezér választását helyesnek íteli, tüstént vegye el tőlem a' főhatalmat. Én pedig ezen határozásnak magamat nem hogy ellene nem szegezem, de sőt inkább az engedelmességben és a' legnagyobb áldozatok tételében a' seregek mindenkor jó példát fogok mutatni. — Skrzyncki.

Az Orosz főhadiszállásról Aug. 23-kán költ tudósítások szerint, a' Visztulának bal partján lévő Orosz Seregmár akkor olly közel volt Varsóhoz, hogy azt egészen berekesztette. A' Visztula jobb partján álló General Rosen, a' f. h. 21-kére viradóra, a' Visztulán Varsó és Prága közt lévő hidat gyújtó hajókkal felakarta vettetni, — de tzelja el nem sülvén, magát Milosnába visszahúzta, úgy mindazáltal hogy legkevesebb vesztesége sem volt. Ezen történet következtében a' Lengyelek Prága felől a' hídfő erősítésére több Batalionokat rendeltek. — A' közbeszéd, a' ket ellenkező Felek közt folyó alkudozást nagyon hirteli.

A' Burkus Státus Ujság, egy az Orosz táborban Aug. 20-dikán költ levél után így ír: Az Orosz Seregeknek állása, a' Varsóiaknak, a' Varsóviai, Kalisi, Sandomiri és Krakói Vajdaságokkal való minden közösüléseket tökéletesen elzárta, és a' Varsóban lévő lengyel sereget ollyan állapotba helyeztette, hogy az Gen. Rüdiger ellen, ki magát az Orosz Fő sereggel egyesíteni akarja, semmit nem tehet. A' Fővezérnek az a' tzelja, hogy Varsót a' Rüdiger és Kreutz seregeivel egyesített hadával támadja meg. A' lengyel táboronként nagy számmal oda hagyó katonák mind azt állítják, hogy a' katonák' megtsökkent bátorságát még csak a' Tisztek, kik már magok is megunták a' hosszas táborozást, dédelgetik. A' sok helyeken felke-

lő nép csak kevésbé hátráltatja a' dolog kifejtődését. Mert annak akármilyen nagy számmal legyen is, könnyen és hirtelen való széllyel verésére, egy néhány Kozákok elégségesek. Így oszlottak nevezetesen a' napokban szélyel a' Krakói, Sandomiri és más Vajdaságokban felkelt népek. Az Ország jelen lévő szerentsétlen állapotjának, mindenek végét óhajtják. Úgy látszik, hogy maga az sem veti messze a' dolog végét, hogy Varsó sántzokkal körül van véve. Mert azokban sok katonaság, hadi eszközök és gazdag élés kamara kellene, mind ezeknek pedig a' lengyelek szükiben vannak. Egyébaránt a' Lengyelek javára nézve azt kellene óhajtani, hogy a' dolog ütközetre ne menjen.

A' Lengyel határszélekről Aug. 27-kén. (Burkus Státus Ujság. (Az Orosz hadnak, azon 3 lovas Regimentekből, egy lovas Örző Artilleria Batteriából és egynéhány Kozákokból álló Részét, melly Aug. 24-ken Kális alatt ütött táhort, Osztyalos-Generalis Knorring, 's ez alatt Gen. Schilling és Gen. Markoff vezérlik, és a' Gerstenzweig seregét váltotta fel, melly utólsónak a' tevődött kötelességévé, hogy azt a' vidéket, az ott szerteszélyel lévő Lengyel katonaságtól tisztítaná meg, 's a' Kaszszákkal elfutott Tisztviselőket, a' magok helyeikre vinné vissza. Az Oroszok, Tisztviselőket sohol sem találtak 's ennél fogva rendeltetések tzeljának eleget tenni, igen nehéz volt. Az Orosz sereget Kálisnál nem ellentállással fenyegető katonaság, hanem a' külső városok kapuiban a' Magistratus az Orosz hatalom eránt viseltendő legtisztább hűség' ígéretével fogadta. Ide a' lakosok az Orosz seregszámára önként hoztak a' városból eleséget — de a' minek az ára betsületesen megfizetődött. Az Orosz sereg' főhadiszállása Varsótól 1 1/2, Előőrei pedig 3/4 rész

mértföldnyi távolságra vagynak. A' fővezér az ütközetet, azon reménység alatt halasztja, hogy talán a' lengyel táborban és Varsóban uralkodó Egyenetlenség oda viszi a' dolgot, hogy annak vérontás nélkül vége szakad. A' Fővezér Varsót, ha az alkudozás útján, mellyet, az ostromlásnak kárait és veszedelmét előre ellátó lakosok sürgetni fognak, megtarthatja, ágyúztatni nem fogja, ezen veszedelmes eszközt a' legutólsó szükség-re hagyván.

N é m e t O r s z á g.

Lipsziából, Aug. 31-kén. Városunk tsendességét a' mult éjtszaka ismét lázzadás és erőszakoskodás zavarta meg. Okot vagy is inkább szint ezen, Királyi tekintetet és közbékességet 's bátorságot letapodó Gonoszságra szolgáltatott, Ő Királyi Magasságának János Hertzegnek a' f. h. 26-kán kibotsátott azon parantsolatja, melly szerént a' polgári Őröseregnek (Communál Gárda) tegnap estvéli 6 órakor el kellett foglalni azt az új Strázsa-helyet, melly annak már régen kimutatódott, de az oda való menektelnek magát nyilván ellene szegezte. Hogy ezért némellyek az említett Gárda tagjai között boszszút álljanak, estye, mindjárt nap lement után polgári ruhában a' Strázsa-hely szomszédságába ösvegyülvén, a' népet arra készítették, hogy a' főstrázsa őltalmára oda rendelt polgári-vadász seregnek 7-dik Compániáját onnan verjék el, az említett 7-dik Compániára és az annak segítségére siető polgári őrző sereg' józanabb gondolkodású részére, köveket hajigálván, 's közülök igen sok tiszteket és köz embereket megsebesítvén, gonosz tzeljokat el is érték. De a' Lipsziához legközelebb lévő helyekből még azon éjtszaka oda érkezett rendes katonaság erejének engedni és kötelességeket telyesíteni kéntelenítették. — Reményljük, hogy a' Vá-

rosi tanátstól a' rend helyre állítása véget ki adott szoros rendeléseknek; azitt maradott rendes katonaságnak és a' polgári Őrző sereg' azon részének, melly a' hűség mellett állhatatos, tekintetek és erejek, elégséges lesz arra, hogy a' lázszasztók gonosz szándékjok megújításától elrettenjenek.

O r o s z O r s z á g.

Egy Sz. Pétervári Journalban, mellyet a' belső dolgokra ügyelő Ministerium ad ki, az jegyzetik fel, hogy a' Cholera nem most jelent meg első ízben Oroszországban, sőt már huszonhét ízben pusztította az ezt az Országot. Mutogattatik benne az is, hogy a' mostani Cholera nem egyéb azon Pestis neménél, a' mellyet régenten „fekete halálnak“ neveztek, 's hogy akkor más országokban is iszonyúbb pusztítást tett, mint most, oka a' volt, mivel sem az egészségre ügyelés, sem az orvosi tudomány és rendszabások állapotja nem voltak olyan karban, mint most. — Eddig tett tapasztalás szerént, most általában véve a' városok 's helységek népességéhez képest 100 ember közül négy halt meg; 's meg vagyunk felőle győződve, hogy a' mint ez a' pusztító nyavalya nyúgot felé tovább terjed, 's olyan tartományokra talál, hol az egészségre ügyelés jobb lábon áll; pusztító erejéből mind inkább veszt, 's a' halandóság ritkább lesz.

B u r k u s O r s z á g.

Burkus Státus Ujság. Charlottenburg mellett egy hajón a' Cholera jelenségeivel egy hajós megholt. A' hajó tüstént szoros őrizet alá tevődött. Mint-hogy a' Charlottenburg és Berlin közt való közösülés megtiltása nagy károkat vonna maga után, az nem fog megakadályoztatódni. Úgy szintén Berlin, Potsdam sem fognak bezáródni, ha benne a' veszedelmes nyavalya magát kiütné is.

M a g y a r O r s z á g.

Hogy napról napra tovább terjed a' dögleletes Cholera nyavalya pusztítása, megtetszik azon hivatalos Jelentésből, mellyet a' Budai Ujság Sept. 1-ső napján kiadott. E' szerint Aug. 30-dikáig 72 Törvényhatóságokban terjedett már el, és 1,328 városok és helységekben 111,960 személyek lettek betegek; kik közül 26,306-tan kigyógyultak, 56,008-an meghaltak, 's még 29,646-tan orvoslás alatt vagynak.

Ezen hónap 22-kén Litteraturánk Nesztora, Nyelvünk' leglelkesebb és fáradhatatlanabb előmozdítója, Tettes Tudós Kazinczi Kazinczy Ferentz Úr, több Ts. Vármegyék Tábla Bírója és a' Magy. Tudós Társaság Tagja, élete 72-dik évében Széphalmon rövid betegeskedése után a' mostani Cholera járvány nyavalyában meghalt. Gyászolni fogja őt minden jó, 's méltán, siratni a' Haza. Őt se ennek, se övéinek ki nem pótolhatja senki. Pályája nem a' legderültebb vala, vízzel, habbal, hullámmal, örvényel kelle küszdenie. 'S midőn jutalmat remélhete elragadá a' kérlelhetetlen! Áldás, békesség hamvaira!

Jul. 31-dikén meghala Sáros-Patakon Phys. és Math. tanított Prof. Kéz y Mózes Úr, az ott is dühösködő epemirigyben, kevés óráig tartott kínjai között. Mit veszte a' Haza a' szép, és mély tudományú férjfiúban, kinek egyik kitündöklő érdeme az volt, hogy a' Római nyelven igen tudósan írt, és verselt; nem szükség mondanunk. Született Fehér-Gyarmathon Szathmár Vgyében 1781. Novemb. 6-kán, nemes szülektől; 's Özvegyét nemes Janka Joanna Asszonyt, Lajos, és Benjámín fiaival, 's Ludovica leányával hagyta hátra.

H. Bős z ö r m é n y b ő l Aug. 24-dikén. Polgár társainknak, lakosainknak sűrű halálozásaiból eredt szomorúságunkat tetézi az a' nagy áldozat, mellyet kívánt tőlünk a' halál, midőn felejthetetlen emlékezetű Lelki Pásztorunkat Nagy Tiszteletű Nagy István Urat, két napig tartó betegsége után tőlünk elragadta a' folyó hónap 13-dikán reggeli hatodfél órakor. — 1770-ben született ez a' szép talentomú Férjfiú Debretzenben, a' hol tanulói pályáját, a' Senior-ságig kifutván, a' külső Országi Fő Oskolákban más fél esztendőt töltött. H. Bős z ö r m é n y b e n állott bé a' Predikátori Hivatalba 1801-ben és itt szolgált az Urnak Házában 30 esztendeig. Buzgó és lélekkel tellyes Prédikáziói, mellyekbe az ő ékesen szóllása, érzékenyszíve lelket tudott önteni, nem tsak Hallgatóiban szerettek eránta egész életében tiszteletet; hanem az egész Túl a' Tiszai Superintendentiában esmeretessé tették, mellyben 1823-ban Generális Notáriusságra emeltetett. — A' Helvétziai Vallástételt tartók, az ő Személyében derék, és a' kitetszők között való Oratort, az Ekklesia, melly őtet a' Cathedraba úgy nézte, mint békesség Angyalát, — sok hasznot tett Predikátort, gyermekei, hűséges, és többé fel nem található Édes Atyát vesztettek. Nem lehetett tartóztatni az érzékeny népet, hogy szívének végső adóját a' Bóldogult eránt hült tetemeinek nagy zokogások közt a' sírig lett kikésérése által le ne fizesse.

Sz a l a t s Aug. 24-dikén. Szívemen feküvén a' mostan uralkodó Cholera nyavalya kegyetlen dühösködése (mellytől mi Isten kegyelméből mentek vagyunk), a' mi Vidékünket a' rettenetes essözések miatt fenyegető drágaság, — a' szegény sorsú embereket a' Só fogyatkozása miatt követhető veszedelem: — valóban öröm könnyek záporai gördülének szemem-

ből, a' midőn megértettem, hogy Szalats M. Városa nagy érdemű Plebánusa, 's egyszersmind az Ér-melleyéki Járásban lévő R. Catholica Sz. Ekkle'siák V. Esperestje, Fő Tisztelendő Knapp András Úr a' Szalatsi szegénységhez viseltető nagy lelkűségétől ösztönöztetvén e' folyó Hónap 22-kén Tizenegy mázsa Sót minden Vallásbeli külömbseg tekintelenkül kiosztogattatott. Meg nem álhatom, hogy közönségessététel végett, hasonló nemes érzéseknek felgerjesztésére ezen Jótettet fel ne jegyezzem. — — Szüljön a' Magyar Eg sok illy' felebarátjain segíteni kívánó nagy lelkű Férjfiakat, 's pótolja ki a' Mindenható az ő ki fogyhatatlan Tárházából többszörösön mostani önkéntes adakozását!

N. Győr Aug. 28-kán. Ezen Sz. K. Győr városa tapasztalá a' Cholera borzasztó nyavalyának pusztításait, mellyben az Július 28 dikától fogva folyvást dühösködik, úgyhogy csak a' város határán 600, Szigethtel és Révfaluval együtt pedig öszvesen 950 embert fosztott már meg életétől. Sokan mégis orvoslás által szerentsésen megtartattak és kigyógyítottak. Ezek közül némely tsudálatosan felgyógyult Betegek különösen fogják hálaadó köszöneteket Orvossok eránt kinyilatkoztatni és közönségessé tenni. Addig is jónak látjuk a' következőket köztudományra botsátani. —

Tekint. Bakody Jó'sef Orvos Ur, ki már öt esztendőtol fogva a' Homeopathica Gyógyításnak sok, szép, és rendkívül való foganatját megbizonyította, ezen Cholera, és vele járó veszedelmes nyavalyákra nézve olly szerentsés volt Betegeinek Orvoslásában, hogy kivéven ket-

tőt, kik tulajdon rendetlenségeiknek tulajdoníthatják halálokat; még tsak egy sem halt meg keze alatt, szóval, tsak egy Halottja sem volt mind ekkoráig. Nem veszi ő, mint mondja Hahnemannnak Kámphorát általjában, hanem a' közönséges Orvosi vélemény szerént az Individuumoknak külömbféleségekhöz képest választja ki az illendő homeopathikus szereket együtt olly hathatósan, hogy többen már a' Betegek közül, kiknél a' legszorosabb Allopathiai Szerek foganatlanul maradtak, mintegy az életnek utolsó pertzenjéről tsudálatosan életre hoztattak 's felépültek. Már most minden, a' ki tsak szerét teheti, Bakody Úrhoz ragaszkodik: de fájdalom! egy ember annyinak elégtelen! veszedelemre tette ki már úgyis kétszer életét a' szünteleni foglalatosságok, nyughatatlanítások miatt, noha ugyan mind annyiszor Mestere lett tulajdon Cholerájának, de bár tsak, a' mit régen óhajt a' közönség, többen is követnék bebelbéli derék Orvosaink közül Hahnemannnak olly hathatós erejű találmánját; avagy jönnének vidékről több illyes Hahneman követői, hogy ha már ezen rettenetesen pusztító mirígynek járását semmi gát fel nem tarthatja, lennének legalább többen, kikre tellyes bizodalommal támaszkodhatnánk.

A' pénz folyamát September' 5-kén;
közép ár:

A' Státus' 5p.Centes Obligátzióji	77 1/10
Az 1820-béli sorsosok,	155
Az 1821-béli hasonlók,	115 1/2
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji,	59 1/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek	928 1/3 for. ton Conv. Pénzben.